

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងពិសេស គ្រប់គ្រង និងលោកសាគ

ខ្លួនឯណៈលំនៅលេខ

លេខ: .... ឈ្មោះ..... ជាតិ

សេចក្តីផ្តែម

ស្ថិតិ

គោលការណ៍ទំនាក់ទំនងស្របតាមរដ្ឋធម្មិតនិងក្រសួងទីផ្សារ

ក្រសួងពិសេស និងលោកសាគ ធនធានបន្ទុកបាន
ក្រសួងពិសេស និងលោកសាគ

- បានយើងឱ្យដឹងដូចម្នានូវព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភត/០៨២៣/១៩៩១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពីការកំណត់តាំងការដោកំណើនិងការប្រើប្រាស់ការប្រព័ន្ធដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការងាររបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភត/០២២៤/២០៨ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពីការកំណត់តាំងបំពេញបន្ទីមសមាសភាពការដោកំណើនិងការប្រព័ន្ធដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការងាររបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ ដើលប្រកាសឱ្យប្រើប្រាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព័ន្ធដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការងាររបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដើលប្រកាសឱ្យប្រើប្រាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម ត្រូវប្រាកំណើនិងការងាររបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភម/០៥០៦/០១១ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦ ដើលប្រកាសឱ្យប្រើប្រាប់ស្តីពីជុំដាក់អនុការណ៍នៃក្រសួងពិសេស និងលោកសាគ
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភម/០៦២២/០០៦ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដើលប្រកាសឱ្យប្រើប្រាប់ស្តីពីការកំណត់តាំងក្រសួងពិសេស និងលោកសាគ
- បានយើងឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នស/កភម/០៩១២/០០៩ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១២ ដើលប្រកាសឱ្យប្រើប្រាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ប្រមិឃ្សោព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមក្នុងអនុសញ្ញាប្រើប្រាស់ ស្តីពីនិតិវិធីនៃការយល់ព្រមដូចតែម្រួល់ព័ត៌មានជាមុនបំពេះសារធាតុគិតិមេនិងច្បាស់កសិកម្មក្រោមប្រព័ន្ធដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការងាររបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

- បានយើងអនក្រើត្សាលេខ១៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៩៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់ក្រសួងកសិកម្ម ត្រូវបារាយ និងនេសាទ
  - បានយើងអនក្រើត្សាលេខ១៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការគ្រឿតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងជលិតផលមានដើមកំណើតតិ៍សត្វ
  - បានយើងអនក្រើត្សាលេខ១៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីអនាម័យនៃមួបអាហារសំរាប់មនុស្ស
  - បានយើងអនក្រើត្សាលេខ១៩៨៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការរៀកសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋាននៃក្រសួង ទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋាន ការដំឡើងផ្ទៃពាល់ព្រៃយើ ផ្ទៃពាល់ដល់ខ្លួនខ្លួនដែលមានភ្លាក់ស្តីអគ្គនាយកដ្ឋាន ការដំឡើងនាយកដ្ឋានក្រុមក្រសួងកសិកម្ម ឱ្យទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងការរៀកសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋានចំការកែស្សី ទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកោសិស្សក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងកសិកម្ម ត្រូវបារាយ និងនេសាទ
  - បានយើងប្រកាសលេខ៣៨៦ ប្រក.កសក.ប ចុះថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអង្គភាពបែងផ្ទៃពាល់ដល់ដល់
  - បានយើងប្រកាសលេខ៦៨១ ប្រក.កសក.ប ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការរៀបចំនិងប្រព្រឹត្តទៅរបស់ការឃាល់យិនិងមន្ត្រីពេទ្យដន្តុះនាយកដ្ឋាន និងវិទ្យាសាស្ត្រក្រោមឱ្យទៅផ្ទៃពាល់ដល់ដល់
  - បានយើងប្រកាសលេខ១៩៣ ប្រក.កសក.ប ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ ស្តីពីការរៀបចំនិងប្រព្រឹត្តទៅរបស់ការឃាល់យិនិងមន្ត្រីមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍រីបូកម្មសម្រួល
  - យោងតាមការចំណាត់របស់ផ្ទៃពាល់ដល់ដល់

៤៩

ପ୍ରକାଶ ୨ ..

សេចក្តីសម្រាប់គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ថវិកស្ថិតុងកីឡប្បញ្ញត្តិភូមិ ព្រះជាមានចក្ខុដ្ឋាន សំដើរធានាសុវត្ថិភាពមួយបានបាននឹងការពារសុខភាពសាធារណៈ ស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំនិងស្ថិតុងដោយការពារក៏ពីន្ទូរបស់គណៈកម្មាធិការក្នុងអន្តរជាតិ (Codex Alimentarius) និងក្រមសុខភាពកីឡប្បញ្ញត្តិអង្គភាព (WOAH Aquatic Animal Health Code)។

ପ୍ରକାଶ ୨ .

ପ୍ରକାଶ ନାମ ..

ପ୍ରକାଶ ୫ ..

សេចក្តីសម្រប បុបទបញ្ហាចាំង ធ្វាយណាដើលជូយនឹងសេចក្តីសម្របនេះ ត្រូវការជានិភករណី។

ପ୍ରକାଶ ଦେ ..

ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍រាជប្លកម្ម ប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការដ្ឋាលនិងនឹតិកម្ម ប្រធាននាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាកំពង់ចាយ និងគុណភាព គ្រប់អង្គភាពរោចនាទីភ្នំពេញជាលជាលផល គ្រួសហការធ្វើឱ្យដ្ឋានយនិងអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសនេះ តាមការកិច្ចការពេងរថ្យនាទាប់ពីចូលបានក្នុងលេខាងនៃតម្លៃ។ **ចូលរាល់**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាស្ត្រ ព្រំបី៖ បញ្ជីស៊ីក ព.ស ២៥៦៧
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២៤

ប្រតិក្សាណៃខ្លាតីបាន ធម្មជម្លើកបា

សាស្ត្រធម៌ជាតិ

ପ୍ରକାଶକ

- ក្រសួងកសិកម្ម ត្រូវប្រមាណចំនួនសាខា
  - ដ្ឋានលាយជានីមីខ្លួន
  - ផ្ទះប្រការខ្លួន
“ដើម្បីអនុវត្ត”
  - ឯកសារ កាលបរិច្ឆេទ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନାଥ

ଓଡ଼ିଆ

ភ្នាប់សេចក្តីសម្រេចលេខ: ៩៤៩ សែន ឬ:ថ្វិកទំនាក់ទំនង ឆ្នាំ២០២៤

សោរជានីវិនាទំបង្កើតផ្តល់
សម្រាប់ការប្រើប្រាស់និងការបង្កើតផ្តល់
ដូចជាភ្លោះរាជរដ្ឋាភិបាល

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପ୍ରକାଶକୀ

១. សេចក្តីផ្តើម
  ២. តោនបច្ចេនាល
  ៣. ទិន្នន័យតារ
  ៤. ភាពជុំញានិលហាមយាត់ការអិសចនាវិស័យ
  - ៤.១ ឯិសចរណ៍សិត្សដែលអនុញ្ញាតឱ្យបើកឯងការិយាល័យ
  - ៤.២ ឯិសចរណ៍សិត្សដែលហាមយាត់បើកឯងការិយាល័យ
  - ៤.៣ ការប្រើិសចរណ៍សិត្សសម្រាប់ព្យាពាលការិយាល័យ
  ៥. ភាពជុំតារាជិត្យកម្ម

៥.២ ការពិនិត្យ

- ៤.២ ការង្ហោបាយពាណិជ្ជកម្មចំណុះរីសទ្វ
៤.៣ ការង្ហោបាយពាណិជ្ជកម្មខិសចំរីសទ្វ

៩. ការត្រួតពន្លាស្ថិសជាន់អេសទោសត្រូវក្នុងនាមសត្វលាត្រូវបានរៀបចំឡើង

ନ. ହେତୁକ୍ଷଣକ୍ଷେତ୍ର ଜାଗାରେ ଅନୁଭବ ଓ ସମ୍ପ୍ରଦୟ

- ៧.១ អង្គភាពទទួលបន្ទុកមានសមត្ថភីច្បាស់
  - ៧.២ មន្ត្រីអធិការកិច្ចការរីយៈហ្មកម្ម
  - ៧.៣ ការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចការរីយៈហ្មកម្ម
  - ៧.៤ ការទទួលខុសត្រូវរបស់កិច្ចការ ប្រធានាសកស្រានរីយៈហ្មកម្ម

ការគ្រប់គ្រង

AHD	: Furazolidone metabolite
AMOZ	: Furaltadone metabolite
AMR	: Antimicrobial Resistance
AOZ	: Nitrofurantoin metabolite
CSLI	: Clinical Standard Laboratory Institute
DMZ	: Dimetridazole
GAqP	: Good Aquaculture Practice
HMMNI	: Hydroxy Dimetridazole
IPZ	: Ipronidazole
IPZ-OH	: Hydroxy ipronidazole
MNZ	: Metronidazole
MNZ-OH	: Hydroxymetronidazole
MRL	: Maximum Residue Levels
RMR	: Risk Management Review
RNZ	: Ronidazole
SEM	: Nitrofurazone metabolite
WOAH	: World Organization for Animal Health

១. សេចក្តីផ្តើម

ការការពារការឆ្លងដំឡើនៅក្នុងរីបច្ឆកម្ម អាចត្រូវបានធានា តាមរយៈការអនុវត្តគោលការណ៍អនុវត្តរីបច្ឆកម្ម ល្អ (GAqP) ដាក់សែសភ្នោតលើការត្រប់ត្រង់គុណភាពទីក គុណភាពចំណើ និងការធ្វើអនាម័យខ្សោនសម្រប។ ទេះដោយ នាយកដៃអាជ្ញាធរ និងសារធាតុកិច្ចិផ្សេងៗ ត្រូវបានប្រើជាប្រើនសក់ក្នុងការហើយ ដែលជាការត្រួតពន្លឹះ: សម្រាប់ទូទាត់បានដោតដំឡើងសកម្មភាពរីបច្ឆកម្ម។ ដូច្នេះ តាមទារខ្សោនការត្រប់ត្រង់ និងត្រួតពន្លឹះ បានលួយប្រសើរលើសុខភាពរីសត្វ គុណភាពទីក គុណភាពចំណើ ការបង្ហាញ ន្ទាស់ និងការបំបែនរីសត្វ ព្រមទាំងការដឹកជញ្ជូន និងការកំច្នៃដល់រីបច្ឆកម្ម។

និសចប្រព័ន្ធមេហោត (និសចអង់គីបីយុទ្ធធិក) ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រព័ន្ធសម្រាប់គុណវិស័យផលិតកម្មស្តី ដោយ ខ្លួនចំពោះវិស័យ កំណត់ប្រព័ន្ធសម្រាប់មេហោតមួយចំនួនគុងរឿងប្រព័ន្ធដើរ។ និសចទាំងនេះត្រូវបាន ប្រព័ន្ធស់ តាមរយៈបញ្ហាលាយក្មេងចំណើន និងខ្លះទៀតតាមរយៈការប្រព័ន្ធស់ត្រាល់។ ទោះជាយ៉ាងណាក់ដោយ កំណត់ប្រព័ន្ធសម្រាប់មេហោតមួយចំនួនគុងខ្លួនត្រូវ ប្រកាសត្រូវប្រព័ន្ធបាយការសម្រាប់រាយការពារនោះទៅ ហើយ ការព្រឹងកម្រិតនិសចប្រព័ន្ធមេហោតទាំងនេះបានឆ្លាយជាបញ្ហាក្នុងជាសកល។ ការស្វែនឯកនិងនិសចប្រព័ន្ធមេហោត (AMR) នៅក្នុងរឿងប្រព័ន្ធបានកែតែចេញពីការប្រព័ន្ធសៃន្តិភាពនៃត្រូវបានត្រួតពិនិត្យបានល្អ បុមិនអនុវត្តន៍តាម បច្ចេកបានត្រីមព្រី ហើយនៅថ្មីប៉ុណ្ណោះ សំណល់និសចទាំងនេះបាននិងកំណុងបង្កើនលទ្ធភាពចំពោះភាពស្តីនិងនិសចប្រព័ន្ធមេហោតចូលទៅក្នុងបរិស្ថានទាំងមូល ហើយរួមជួយជាមួយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថែមទៀតនោះបានផ្តល់ ឱកសារបង្កើនហានិកយកនៃតែខ្លួនដែលបង្កើនឱ្យមានគ្រោះច្បាក់ដែលសុខភាពមុនស្ស និងជីវិះចម្លោះនៅក្នុងប្រព័ន្ធទីក ហើយនិងបង្កើនឱ្យខាតបង្កើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងច្រួនច្រួន។ ការប្រើយការពារនេះ ដែលការស្រាយប្រព័ន្ធបាយការនិន្ននរការ ដើម្បី ចូលរួមការតំបន់យកនាស្តីនិងនិសចប្រព័ន្ធមេហោត តីត្រូវតែត្រូវប៉ុចង និងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យការប្រព័ន្ធសៃន្តិភាពនិងនិស័យការ។

គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស សម្រាប់ការប្រើឱសថវិកសិក្សាតុងភ្នែកមួយទេ: ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ
ផ្ទៃពាលជលជល សហការជាមួយអង្គភាពប្រជាធិបតេយ្យអភិវឌ្ឍន៍ខស្សាបកម្ម (UNIDO) តួនាទីគោលបំណង
ដើម្បីជួយប្រើប្រាស់តួនាទី (Best Practice) សម្រាប់ការប្រើឱសថវិកសិក្សាតុងភ្នែកមួយ និងការអំពីបន្ថែមការពារស្ថានីង
ឱសថប្រជាធិបតេយ្យភាពជាមឺនក្នុងមិនបានប្រើប្រាស់ក្រុមសុខភាពទៅរួមមួយ (One Health Approach) ដែលជាវិធី
សាស្ត្រូបច្ចាល់ល្អ និងសហការពួកឱ្យសំរាយ សម្រាប់សម្រេចបាននូវគោលបំណងរួម តួនាទីការលើកកម្មសំសុខភាព
របស់មនុស្ស សង្គមនុស្ស និងប្រព័ន្ធអេកូឡូសីមានភាពប្រាសិរីឡើង ព្រមទាំងទទួលស្ថាល់អំពីទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្តីទូ និង
ការស្របតាមឱ្យទៅមករារភេទសុខភាពរបស់មនុស្ស សង្គម ឬជាតិ និងបរិស្ថានការអំពីទទួលបំទុលាយ និងមាន
គុល្យភាពប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

២. តាមរបៀប

គោលការណ៍ណែនាំបច្ចុកទេសនេះ មានគោលបំណងត្រូវប័ត្រ និងត្រូវពិនិត្យការប្រើប្រាស់ខិសចេរីសព្វ តួនករីប្បុរាម តួនប្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីធ្វើសុខជុមាលីយកម្មជាមួយគោលការណ៍ណែនាំនិងស្ថាដារនានា ហើយសំគាល់កម្មាធិការក្នុងចំអន្តរជាតិ (Codex) និងក្រមសុខភាពសញ្ញរបស់អង្គភាពសុខភាពសញ្ញពិភពលោក (WHOAH)។

ଗ. ଶିଖିତାନ୍ତ

គោលការណ៍ណែនាំនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងតុងទិសដៃការការព័បន្យយន្តវាគាលស្ថានីងខិសចម្លោះនៅក្នុងមេរក (អង់គ្លេសិចិថុក) តុងផលវិវិឌ្ឍកម្ម ជាអតិថិជាតិ ដើម្បីចូលរួមការពារសុខភាពសាធារណៈ និងជំរួញផលិតផលជូនជាបុរាណ។ ទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិ។

ចំពោះការតាមដាននិងគ្រឿងពីនិភ័យសំណាល់ខុសចរើសទ្វ ដែលគ្រប់បានបើប្រាស់ក្នុងករីវិប្បកម្ម គ្រប់អនុវត្តតាមគោលការណ៍បច្ចេកទេសសម្រាប់កម្មវិធីជាតិតាមដាននិងគ្រឿងពីនិភ័យសំណាល់ខុសចរើសទ្វក្នុងករីវិប្បកម្ម ដែលកំណត់សេចក្តីសម្រាប់បស់រដ្ឋបាលដល់ជាមួយ

៤. គាន់នូវការសម្រេចបានមកការប្រើប្រាស់

៤.៩ ឯកសារព័ត៌មានអនុញ្ញាតឱ្យបានរាយការណ៍

ការកំណត់សំណាល់អភិបរមា (MRL) និងអនុសាថ្មីត្រូវបែងបាននឹងយុវបស់អង្គភាព FAO (RMR) ចំពោះ ជលិតផលនៃឱសថវិសត្វ អេរ៉ែន និងឱសថវិសត្វធាក់លាក់ណាយូយ ដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបានស្ថិក

ភ្លើងប្រកម្មត្រូវយោងតាមគោលការណ៍ណាំបែងសំរាប់ក្នុងឯធនិច និងការណោនាំបច្ចេកទេស ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យការងារ

ការប្រើប្រាស់ឱសចករីសត្វុងករីប្បគម្ម ត្រូវត្រូវពន្លាមការណែនាំ ស្តីពីដែនកំណត់សំណាល់អភិវឌ្ឍនា និងការត្រួលត្រួតពាក្យស្នើសុំនឹងឱសចករីសត្វុងករីប្បគម្ម អាមេរិក និងសាធារណរដ្ឋមួយចំនួន ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ត្វុងករីប្បគម្ម។ MRL និង RMR ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នការពារប្រចាំថ្ងៃ ហើយកំណត់ចុងក្រោយបំផុតដែលអាចប្រើបានឡើង ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាការណែនាំស្តីពីដែនការនៃការអនុម័តឱសចករីសត្វុងករីប្បគម្មនៅកម្ពុជា។

និសចេរីសត្វដែលត្រូវបានឱ្យបញ្ជីទូលការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កីរិយាលម្អិតគ្រប់ប្រើបាន "និសចេ សម្រាប់ជំនាញការឈុតលាស់" បានឡើយ។ និសចេរីសត្វដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កីរិយាលម្អិតដែលអនុលោមតាមកម្រិតសណ្ឌាសំអគគិបរិយា (MRL) និងសំភាពក្នុងប្រព័ន្ធដែលបានឱ្យប្រើបានឡើង។

ការង ៩. បញ្ជីឈ្មោះសារធាតុសកម្មនៃខិសចំរើសត្បូរ ប្រសមាគាត់ និងកម្រិតអនុញ្ញាតបីប្រាស់

ល.រ	ឈ្មោះ	កម្រិតសំណាល់អគពិបរិមា (MRL)
1	Oxytetracycline	100 µg/kg
2	Amoxicillin	50 µg/kg
3	Ampicillin	50 µg/kg
4	Emamectin benzoate (anti-parasite)	100 µg/kg
5	Ciprofloxacin	0.5 µg/kg
6	Enrofloxacin	0.5 µg/kg
7	Erythromycin	200 µg/kg
8	Colistin	150 µg/kg
9	Florfenicol	1000 µg/kg
10	Sulphadiazine	100 µg/kg
11	Sulphadimethoxine	100 µg/kg
12	Sulphadimidine	100 µg/kg
13	Sulfamethoxazole	100 µg/kg
14	Tetracycline	100 µg/kg
15	Doxycycline	100 µg/kg
16	Trimethoprim	50 µg/kg

៤.២ និសចេហ្ខរីសត្វដែលបាយមាត្រកំពើភ្លងកីវិយកម្ម

សារធាតុសកម្មនៃខែចិករីសត្វ បុសមាសធាតុគិតិថិជំលគ្រីពានហម្យយាត់បើប្រាស់ក្នុងវិវឌ្ឍកម្ម កន្លែង
បង្កាត់-ភាស់ និងកន្លែងកែចិត្ត ក្នុងទំនើបជាចំណួនរីសត្វ ការព្យាពាល សារធាតុណាងសម្រាត និងសារធាតុសម្បាប់មេ
ហេត ជាអាជីវិធម៌ដូចការងារនៃក្រោម៖

ការង ២. បញ្ជីលេខោសាធារណកសកម្មនៃឱសចំរើសទ បសមាធារណគិមិហាមយាក់ត្រា

၅	Aristolochia spp and by-products
၆	Trifluralin
၇	Chloramphenicol
၈	Chloroform
၉	Chlorpromazine
၁၀	Colchicine
၁၁	Dapsone
၁၂	Dimetridazole
၁၃	Metronidazole
၁၄	Nitrofuran (AHD, AMOZ, AOZ, SEM)
၁၅	Ronidazole
၁၆	Dyes (Malachite Green and Leucomalachite Green, Crystal Violet and Leucocrystal Violet, Methylenblue, leuco Methylenblue)
၁၇	Ipronidazole
၁၈	Nitroimidazoles (HMMNI, RNZ, DMZ, IPZ, IPZ-OH, MNZ, MNZ-OH)
၁၉	Clenbuterol
၁၁	Diethylstilbestrol (DES)
၁၂	Glycopeptides
၁၃	Trichlorfon (Dipterex)
၁၄	Gentian Violet (Crystal violet)
၁၅	Fluoroquinolones
၁၆	Methyltestosterone
၁၇	Ormetoprim
၁၈	Medbenzazole
၁၉	Ivermectin
၁၀	Praziquantel
၁၁	Plant protection products and biocide (Trichlorfon and Cypermethrin)

៤.៣ ការប្រើប្រាស់សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម

ការប្រើប្រាស់ចំណាំរីសត្វូដុងការព្យាពាលវិកសត្វ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមនាការផ្លូវកែវលាកាលនៃជីវិត លាងមួយដែលត្រូវបានសិក្សាមួយទៅបានសិក្សាបានស្ថិតិថ្មី យោងមានតម្លៃដែលត្រូវបានគ្រប់បាន បុរីអ្នកដែលត្រូវបានគ្រប់បាន ហើយក្រោមនេះគឺជាអ្នកសិក្សាដែលបានបញ្ចប់ទីតាំងរបស់ WOAH។

ការធ្វើរាជវិសិទ្ធិចំយកត្រូវអនុវត្តជាតិរាជប្រឹតេះ ការធ្វើរាជវិសិទ្ធិចំយកម្រិតទី១ តើត្រូវពិនិត្យលើរាជសង្គមរីសត្វដែលមានជំនួយ និងការធ្វើរាជវិសិទ្ធិចំយកម្រិតទី២ តើត្រូវពិនិត្យដោយប្រើប្រាស់មិនត្រូវស្ថានឈាមជំនួយ បុរាណធ្វើរាជសុខ មិនត្រូវសារស្ថាន បុរាណធ្វើរាជសុខជាប្រជាពលរដ្ឋមេរភាព ដោយប្រើស្ថានជាកិច្ចសារស្ថានរីករាជ ដូចជាស្ថានជាន់ CLSI ជាការទី១

ការចម្លងដំឡើនក្នុងហុងវិសត្វូច្ចេក្តីស្របតាមរយៈប្រព័ន្ធឌាក់ទេ។ ក្នុងករណីរាយយើង្ហាទា ត្រី ប្រវិសត្វូច្ចេក្តីស្របតាមរយៈប្រព័ន្ធឌាក់ទេ។ ម្រោចអធិករកច្បាស់ក្នុងស្រុកបានជំនួយនៅក្នុងស្របតាមរយៈប្រព័ន្ធឌាក់ទេ។ ម្រោចអធិករកច្បាស់ក្នុងស្រុកបានជំនួយនៅក្នុងស្របតាមរយៈប្រព័ន្ធឌាក់ទេ។

ស្រែ: បុរេវនា៖ ដោយអនុញ្ញាតខ្សោយបើវិសាស្ថ្នូរ មេតាបីឡាកកសុទ្ធស (Metaphylaxis) ប្រសិនបើការធ្វើការវិនិច្ឆ័យបញ្ជាក់ថា ហានិកយនេះកៅតទេឡើងដោយសារ ពាក់គេ បុច្ចាក់សុទ្ធរ។

សាធារណសកម្ម និងសមាសធាតុនៃឯសចប្រព័ន្ធមេរោគ សម្រាប់ផ្សេងៗឯសចករីសត្វ មិនត្រូវអនុញ្ញាតខ្សោយបើប្រាស់សម្រាប់ជីវិករាយុពលាសំទាំងនៅក្នុងកន្លែងភ្លាស់ បុច្ចេះប៉ែនជំណាក់កាលការវិស្វកម្មនោះទេ បើនេះប្រហែលអំពីនេះដែលបើប្រាស់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបុច្ចាក់ពុជាចារមនុស្សបានអនុញ្ញាត ប្រសិនបើមានការចំណាត់។

ដើម្បីប្រួលប្រាស់និងការស្តីពីនឹងឯសចប្រព័ន្ធមេរោគ (អង់បីយូទិក) និងលើកកម្ពស់ការបើប្រាស់ឯសចករីសត្វប្រកបដោយការទូលាខុសត្រូវ និងប្រួលប្រាស់និងការស្តីពីនឹងឯសចប្រព័ន្ធដែលមានអនុញ្ញាតឡើងបានប្រចាំថ្ងៃ បើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើអនាម័យ ហើយមានចំណុចប៉ែនបុករាយដែលបើប្រាស់ជូយដីលំករគ្រប់គ្រងកសិក្សានៅទេ។

ការសិក្សាបែបវិទ្យាសាស្ត្រជាប្រើប្រាស់បញ្ហាប្រចាំថ្ងៃ ការបើប្រាស់ឯសចប្រព័ន្ធមេរោគ (អង់បីយូទិក) ដើម្បីជីវិករាយុពលាស់ បុច្ចេះនិងទិន្នន័យ អាចនាំឱ្យមានការវិភូនការស្តីពីនឹងឯសចប្រព័ន្ធមេរោគ។

ឯសចប្រព័ន្ធមេរោគ បុអង់បីយូទិកដែលបើប្រាស់សម្រាប់ការព្យាពាលមនុស្ស ត្រូវបានហាមយាត់បើប្រាស់សម្រាប់ការព្យាពាលកិរីសត្វ បុបន្ទែមទៅក្នុងចំណុចកិរីសត្វនោះឡើយ។ បញ្ជីច្បាប់អង់បីយូទិក បុរុមាងង់ទិន្នន័យ ដែលបើប្រាស់បញ្ហាបាលដីនឹងរបស់មនុស្ស សម្រាប់ការព្យាពាលជាក់លាក់លាយក្នុងតារាងត្រូវបានពិនិត្យឡើងទៅពីរ ទៅពីរដោយផ្តូរកលើកសុតាងវិទ្យាសាស្ត្រ បុណ្ឌម៉ានេលចឡើងដើរ។

៥. គោលការណ៍ឯកសារ

៥.១ ការធ្វើការណិតិកម្មឯសចករីសត្វ

របៀបនូវបញ្ហាលដែលមានបំណងធ្វើការណិតិកម្ម ទិញ្ចុ-លក់ ថែកចាយ បុ/និង ធ្វើសន្តិធម៌ឯសចករីសត្វ គ្រប់ប្រហែលក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រះអាមេរិកធម៌លីខ្មែរជាងរោម៖

- កាលបិទិញ្ចុ-លក់ ថែកចាយ និងធ្វើសន្តិធម៌ឯសចករីសត្វគ្រប់ប្រហែលត្រូវបានការអនុញ្ញាតពីផ្តាល់ដីលំបាត់។
- កាលបិទិញ្ចុ-លក់ ថែកចាយ បញ្ជីច្បាប់អង់បីយូទិក ដោយអនុលោមពាមនីតិវិសម្រាប់ការចុះបញ្ជីឯសចករីសត្វ ដែលកំណត់ដោយរដ្ឋបាលដីលំបាត់។
- កាលបិទិញ្ចុ-លក់ ថែកចាយ បុ/និង ធ្វើសន្តិធម៌ឯសចករីសត្វ កិរីសត្វ ការវិចិត្តនៃសារធាតុសកម្ម សមាសធាតុ និងសារធាតុបន្ទែម៖

១. លេខាធិការណិតិកម្ម៖
២. លេខាធិការណិតិកម្ម៖
៣. ប្រសិទ្ធភាពឯសចករីសត្វ៖
៤. លេខាធិការណិតិកម្ម៖
៥. លេខាធិការណិតិកម្ម៖
៦. ការប្រើប្រាស់សម្រាប់ការព្យាពាលមនុស្ស និងការព្យាពាលកិរីសត្វ៖
៧. ប្រកបដោលដោះ៖
៨. របៀបបើប្រាស់បញ្ហាបាលដីលំបាត់៖
៩. ជំបូនាន/បញ្ជាមេះ
១០. សិក្សាបាលដីលំបាត់៖
១១. លេខាធិការណិតិកម្ម៖
១២. កាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់៖

- ិសចំរីសត្វដែលស្ថិកនិងជាក់លក់ត្រូវធានា ិសចំរីសត្វទាំងនេះត្រូវបានរក្សាទុកនៅស៊ិកណ្ឌាការព្រឹមត្រូវតាមការណែនាំសម្រាប់ជួយធនធាន បុរាណចក្រ។
- ក្នុងករណី ិសចំរីសត្វហើយទេ មុនកំណត់នៃការប្រើប្រាស់ ត្រូវបានប្រាយបាយសិក្សាត្រូវការពារជាលីប៊ូលីតាមវិធាននៃការប្រើប្រាស់បញ្ហាផ្លូវការដែលកំណត់ដោយ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍រីសត្វ។
- របៀបប្រើិសចំរីសត្វក្នុងរីសត្វត្រូវរាយការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលកំណត់ដោយ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍រីសត្វ។

៥.២ ចំណើសម្រាប់រីសត្វ

- រាល់ទិញ លក់ និងចំណាយចំណើរីសត្វត្រូវប្រាយបាយការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋាភាសជាលជល។
- រាល់ចំណើរីសត្វ និងគ្រឿងផ្សេងៗចំណើរីសត្វដែលនាំចូល បុន្ណែកក្នុងស្រុក មិនត្រូវមានសមាសាត្រានៃ ិសចំរីសត្វដែលបាយមេត្ត បុមិនអនុញ្ញាត ដូចក្នុងតារាង ២. ដោយស្ថិតព្រាមស្ថាកសញ្ញាពាណិជ្ជ កម្មជួយធនធាន "អំរែនសម្រាប់ជីវិតរាយការណ៍" បានឡើយ។
- ក្រុមហ៊ុនដំបិកចំណើសត្វនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវធានានិងបញ្ជាក់អំពីអវត្ថមាននៃសមាសាត្រាធិសចំ រីសត្វបាយមេត្ត បុមិនអនុញ្ញាតដូចក្នុងតារាង ២. ក្នុងស្ថាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្មជួយធនធាន។
- ចំណើលាយិសចំរីសត្វនាំចូលគារប្រើបានអនុញ្ញាត តែក្នុងករណីពិសេសដែលមានការប្រើ ហើយ រាល់ចំណើរីសត្វនាំចូលត្រូវមានវិញ្ញាបនបញ្ហាបញ្ជាក់អំពីអវត្ថមាននៃសមាសាត្រានៃិសចំរីសត្វបាយ មេត្ត បុមិនអនុញ្ញាតមានក្នុងតារាង ២.៦
- ិសចំរីសត្វដែលប្រើប្រាស់ណាយផ្សេងៗជាមួយចំណើតីជាធិសចំរីសត្វដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីនិងអនុញ្ញាត ដោយរដ្ឋាភាសជាលជល សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងរីសត្វ។

៥.៣ ការផ្សេងៗរាយការណាណិជ្ជកម្មិសចំរីសត្វ

- ការផ្សេងៗរាយការណាណិជ្ជកម្មនិងិសចំរីសត្វសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងរីសត្វ នានាំខ្លួនការប្រើ ហុសកម្មិតនិងប្រើប្រាស់ខសបច្ចេកទេស ដូចខេះរាល់ការផ្សេងៗរាយការណាណិជ្ជកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបានឱ្យ ត្រាតែមានការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋាភាសជាលជល។

៦. គារផ្សេងៗនិងការណាណិជ្ជកម្មិសចំរីសត្វ

- រាល់ការនាំចូលត្រូវឈប់ បុរុន្តែត្រូវឈប់ ត្រូវមានវិញ្ញាបនបញ្ហាបញ្ជាក់សុខភាពដែលមេញដោយអាជ្ញាធរ មានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចេញដោយបញ្ជាក់អំពីសុខភាពរីសត្វ និងអវត្ថមាននៃមេហោត្ថិនានា យោងតាមបទបញ្ជាតិជាតិ និងតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គភាពសុខភាពសម្រាប់រាល់ការ។
- រាល់ការនាំចូលត្រូវឈប់ បុរុន្តែត្រូវឈប់ ត្រូវមានវិញ្ញាបនបញ្ហាបញ្ជាក់សុខភាព មុនចាប់ផ្តើមជួយធនធាននាំ ចូល ហើយត្រូវផ្តល់ជួយធនធាននៃការណាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីពិនិត្យនិងយល់ព្រមរើបីក សារនាំចូលរួមមានវិញ្ញាបនបញ្ហាបញ្ជាក់ជាមុនសិន មុននឹងទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូល។
- វិញ្ញាបនបញ្ហាបញ្ជាក់ដែលបញ្ហាបញ្ជាក់ពីសុខភាពរីសត្វ មេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេស មេញត្រូវបានចាត់ការ និងការណាណិជ្ជកម្ម។

- ភាគីសម្រាប់ចុល (ក្នុងឱដ ប្រមិនឱដ) ត្រូវធានាថា សុខភាពល្អ ហើយ ត្រូវជំនួយដែលមួយ (Specific Pathogen Free)។

៤. សមាគកធម្មិប្ប និងការនិន្ទ័យអុសត្រូវ

៧.៩ អង្គភាពទូលបន្ទកម្មានសមត្ថកិច្ច

នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍រាជីប្រកម្ម ជាអង្គភាពទូលបន្ទករាជីប្រកម្ម មានសិទ្ធិណែនាំស្តីពីបច្ចកទេសប្រើបន្ទីរ និងតាមដាន ក្រុតពិនិត្យលើខិសចេរិសត្បូដែលក្រុវាទានអនុញ្ញាត ហាមយាត់ និងធ្វើបច្ចុប្បន្ន ការតាមការចំណាត់។

៧.២ មានីអធិការកិច្ចរឹប្បុក

មន្ត្រីអធិករកចូវកីរិយាយ តើជាមន្ត្រីដែលបានលក្ខណៈសម្រាត្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រង
និងអធិករកចូវកីរិយាយ។ មន្ត្រីអធិករកចូវកីរិយាយ បានសិទ្ធិថ្វីអង្គភាព ប្រព័ន្ធឌីតូរទៅក្នុងបង្កាត់ភ្នាស់ ក្នុង
ចិត្តឱ្យម ទីតាំងកសិផ្ទាល់រាជក្រឹតាយីរិយាយ ទីតាំងទិញលក់ និងសុកទុកនៃឱសចករីសរួល គ្រប់ពេលវេលា ទៅបីដោយមានការ
ជួនដំណឹងទុកជាមុន ប្រាការការជួនដំណឹងទុកជាមុន។

មន្ទីរជំនាញរាជរដ្ឋប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវបានពេងគំងដោយសេចក្តីសម្រចចរបស់រដ្ឋបាលជាលុយ។

៣.៣ ការទទួលខ្លួនព្យាករបស់មន្ត្រីអធិការកិច្ចភាពីប្បញ្ញម

មន្ត្រីអធិការកិច្ចការឱ្យប្រើកម្ម នានត្រឡាចិ និងការកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងមានសិទ្ធិផ្តល់ការណែនាំបច្ចេកទេស បុប្ផាយបច្ចេកទេស សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ឱសមករិសត្តា

ម្ចនីអធិកកិច្ចការឱ្យប្បញកម្ម ត្រូវអនុវត្តការត្រួពិនិត្យនិងធ្វើការនិងផ្តល់យកបង្កើតដោយស្ថិជានឹងខ្លួន ដើម្បី
ផ្តល់ការណែនាំបច្ចេកទេស សម្រាប់បឹងប្រាស់ឱសថកិរីសព្វិុបានត្រឹមត្រូវ ដោយឈរលើមុលដ្ឋាននៃការពិចារណា
ហើយសូមរាយការណ៍នេះ និងមិនធ្វើការគិតគុណសម្រាប់កិច្ចការឱ្យប្បញកម្ម។

៤.៤ ការទទួលខ្លួនស្រីរបស់ភ្នែកីរិយាយ បុម្ចាស់អសិត្តានភ្នែកីរិយាយ

ការិយាយករ បុម្ចាស់កសិត្តានការិយាយកម្ម ត្រូវបើច្បាស់ខិសចក្ខុដើលទឹលបានការអនុញ្ញាតដោយផ្តាល់ជាលជាល សម្រាប់ជាជិសចក្ខាល បុមេភាហីទ្វាក់សីស (Metaphylaxis) ពេលធម្មាន មិនត្រូវបើកង់គោលចំណាំដោយធម្មាយឡើយ។

ករើប្បករ បុមាស់កសិត្យានករើប្បកមួយ ត្រូវបីព្រាស់ខិសចករីសត្វដែលមានការផែចូលប់បានត្រឹមត្រូវ មានស្ថាកសញ្ញាពាណិជ្ជកម្មចង្វាស់ណាស់ និងមានការពន្លឺលើណោតាំ ស្តីពីការយេបបីព្រាស់ ដូចមានថែងក្នុងចំណុច ៤.១ នៃគោលការណ៍ណែនាំបចេកទេសនេះ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ បុម្គាស់កសិត្តានរាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ អាជីវិទ្យាសមិនដែលត្រូវបានចុះហត្ថិភាព ដោយរដ្ឋបាលជាលិខិត ហើយត្រូវអនុវត្តការបញ្ចប់ការប្រើមុនពេលប្រមូលជាល តាមការពន្លាល់ណែនាំបច្ចេកទេស លើស្ថាកសញ្ញា បុម្គាស់ករណីចាំបាច់នឹងក្នុងករណីប្រជាធិបតេយ្យ។

រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ បុម្គាស់កសិត្តានរាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវក្រោមការបញ្ចប់ខិសចករីសញ្ញាឌីបានព្រឹមត្រូវ ហើយត្រូវបានចាល សំបក បុសំណាល់នៃខិសចករីសញ្ញាឌីដែលប្រើប្រាស់យុទ្ធមុនធមុនសម្រាម ប្រទិកវន្ទនព្រឹមត្រូវ ជាសំណាល់ដីរោគ្រាមេង ក្នុងករណីចាំបាច់។

រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ បុម្គាស់កសិត្តានរាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវកត់ក្រារលំការប្រើប្រាស់ខិសចករីសញ្ញាឌីដែលបានរបស់ខ្លួន និង ត្រូវសហការណុកឯងជូល់នូវព័ត៌មានផ្តុំនៅទៅឱ្យរាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ នៃរដ្ឋបាលជាលិខិត ក្នុងករណីមានការ ពម្រិទ្ធបាន។

រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ បុម្គាស់កសិត្តានរាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវកត់ក្រារលំការប្រើប្រាស់យុទ្ធមុនធមុនសម្រាម ប្រទិកវន្ទនព្រឹមត្រូវ និងរយៈពេលប្រមូលជាល។

-៧៩ -